

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
МЕНЕДЖМЕНТ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус освітнього компонента «МЕНЕДЖМЕНТ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Надія Буняк, доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

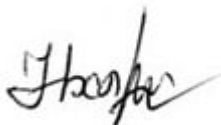
Силабус погоджено
Гарант ОПІ Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 3 від 06 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМІЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент, Менеджмент, перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Самостійна робота 134 год.
		Консультації 22 год.
Мова навчання	Українська	
Сторінка курсу в MOODLE	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=576	

II. Інформація про викладача

Буняк Надія Михайлівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон +38(066)7892806

Електронна пошта: Buniak.Nadiya@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі

Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Менеджмент» належить до нормативних освітніх компонентів, спрямований на формування навиків управління організацією шляхом освоєння базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів формування комплексного механізму управління результативністю її діяльності.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітні компоненти: «Вступ до фаху», «Основи наукових досліджень та академічної доброчесності», «Групова динаміка та комунікації (тренінг)», навчальна практика. Є суміжним і тісно пов'язаним із освітнім компонентом «Соціальний менеджмент».

Постреквізити: освітні компоненти: «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Теорія організації і сучасні концепції менеджменту», «Менеджмент персоналу», «Мотивація персоналу», «Менеджмент ЗЕД», «Планування діяльності організації», «Інноваційний менеджмент», «Операційний менеджмент», «Менеджмент конкурентоспроможності», «Стратегічний менеджмент», «Проектний менеджмент», «Адміністративний менеджмент», навчальна практика з фаховим спрямуванням.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компонента – формування у майбутніх фахівців у сфері управління сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, а також розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними **завданнями** освітнього компонента є формування комплексного бачення щодо: сутності основних понять і категорій менеджменту та управління; принципів та функцій менеджменту; системи методів управління; змісту процесів та технології управління; основ планування, здійснення мотивування та контролювання; організації взаємодії та повноважень; прийняття рішень у менеджменті; інформаційного забезпечення процесу управління; керівництва та лідерства, стилів управління; системи управління конфліктами; етики і відповідальності у менеджменті; ефективності управління; оволодіння сучасним інструментарієм практичної реалізації методів та функцій менеджменту, обґрунтування управлінських рішень в умовах мінливого зовнішнього середовища.

4. Методи навчання: словесні (лекція, бесіда, запитання-відповіді, пояснення, розповідь), наочні (презентація, демонстрація), практичні (виконання практичних завдань з професійно-орієнтованим змістом), інтерактивні (мозковий штурм, аналіз історій та ситуацій, дебати, дискусія) методи; самостійна робота здобувачів освіти.

5. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

6. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Загальні засади менеджменту та управління						
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	13	1	1	9	2	БО (0,5), ДС (0,5), РЗ(1,0), Т(2,0)/ 4,0
Тема 2. Історія розвитку менеджменту	12		1	9	2	БО (0,5), ДС (0,5), РЗ (0,5), Т (1,0)/ 2,5
Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту	12	1		9	2	РЗ (0,5), Т (1,0), Е (0,5) / 2,0
Тема 4. Методи менеджменту	13	1	1	9	2	ФО (1,0), РЗ (0,5), Т (1,0)/ 2,5
Тема 5. Процес управління	13	1	1	9	2	БО (0,5), Т (1,0), РЗ (1,0)/ 2,5
Разом за модулем 1	63	4	4	45	10	13,5
Змістовий модуль 2. Функції менеджменту						
Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту	12	1	1	8	2	БО (1,0), РЗ (0,5), Т (2,0), Е(0,5) / 4,0
Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту	13	1	1	9	2	ФО (1,0), РЗ (0,5), Т (1,0)/ 2,5
Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту	13	1	1	9	2	БО (0,5), РЗ (0,5), Е (0,5), Т (1,0)/ 2,5
Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту	12		1	9	2	БО (0,5), РЗ (1,0), Т (1,0) / 2,5
Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту	12	1		9	2	РЗ (0,5), Т (1,0), Е (0,5) / 2,0
Разом за модулем 2	62	4	4	44	10	13,5
Змістовий модуль 3. Соціально-психологічні аспекти менеджменту						
Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті	13	1	1	11		БО (0,5), РЗ (1,0), Т (1,0) / 2,5
Тема 12. Керівництво та лідерство	15	1	1	11	1	БО (0,5), РЗ (0,5), Т (2,0), Е (0,5), ДБ (0,5) / 4,0
Тема 13. Управління організаційними конфліктами	14	1	1	11	1	БО (0,5), РЗ (1,0), Т (1,0) / 2,5
Тема 14. Ефективність організації та системи менеджменту	14	1	1	12		БО (1,0), РЗ (1,0), Т (2,0) / 4,0
Разом за модулем 3	55	4	4	45	2	13

Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						20
Модульна контрольна робота 2						20
Модульна контрольна роботи 3						20
Всього годин / Балів	180	12	12	134	22	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ФО – фронтальне опитування, БО – бліц-опитування, Е – есе чи реферат, Т – тести, РЗ – розгляд ситуаційних та виконання практичних завдань.

7. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Менеджмент» передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань відповідно до плану самостійної роботи; підготовку до усіх видів контролю, зокрема написання поточних контрольних робіт та оцінювання рівня та вчасності виконання завдань. Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=576>

IV. Політика освітнього компонента

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти: результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lpbys>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам) тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачем

освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

V. Політика поточного та підсумкового оцінювання

Політика поточного оцінювання: оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом. Максимальна кількість балів за поточний контроль становить 40.

Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проєктних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Політика підсумкового оцінювання: підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або іспиту (60 балів)).

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється з урахуванням результатів модульних контрольних робіт без складання екзамену, якщо здобувач вищої освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компонента, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у день проведення екзамену за умови його обов'язкової присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт, або за бажанням підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компонента) здобувач вищої освіти складає екзамен. При цьому на екзамен виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Екзамен складається згідно затвердженого розкладу. Екзаменаційний білет

включає два теоретичних запитань (40 балів) та 10 тестових завдань (20 балів). Максимальна оцінка 60 балів. Тестові завдання складено відповідно до силабусу освітнього компонента.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/noyza>) та Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/kvyni>).

Перелік питань на екзамен

1. Сутність, зміст менеджменту та управління
2. Організації як об'єкти управління
3. Менеджмент як вид професійної діяльності
4. Особливості діяльності організації на різних етапах її життєвого циклу
5. Ролі та функції менеджерів в організації
6. Менеджмент як галузь знань. Методи досліджень у менеджменті
7. Передумови виникнення науки управління
8. Класичні теорії менеджменту
9. Неокласичні теорії менеджменту
10. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні
11. Існуючі парадигми менеджменту
12. Характеристика інтегрованих підходів до управління
13. Закони і закономірності менеджменту
14. Сутність, природа та роль принципів в досягненні мети організації
15. Сутність та класифікація методів менеджменту
16. Економічні методи менеджменту
17. Адміністративні методи менеджменту
18. Соціально-психологічні методи менеджменту
19. Зміст, основні характеристики системи та процесу управління
20. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності.

Класифікація управлінських рішень

21. Моделі прийняття управлінських рішень
22. Технологія прийняття управлінського рішення
23. Класифікація методів прийняття та обґрунтування управлінських рішень
24. Сутність і зміст планування як функції менеджменту
25. Види планування
26. Основні елементи системи планування
27. Етапи процесу планування
28. Види загальнокорпоративних стратегій
29. Сутність функції організування та її місце в системі управління
30. Поняття та складові організаційної діяльності
31. Характеристика структур управління
32. Сутність мотивування та його роль у менеджменті
33. Характеристика змістовних теорій мотивації
34. Процесні теорії мотивації

35. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми
36. Поняття контролювання та його місце в системі управління
37. Етапи процесу контролювання
38. Види управлінського контролювання
39. Інструменти управлінського контролювання
40. Поняття регулювання та його місце в системі управління
41. Види регулювання
42. Етапи процесу регулювання
43. Інформація, її види та роль в менеджменті
44. Міжособистісні та організаційні комунікації
45. Комунікаційний процес: елементи та етапи
46. Моделі комунікаційного процесу
47. Управління комунікаційними процесами
48. Поняття та загальна характеристика керівництва
49. Форми влади і впливу
50. Теорії лідерства. Типологія лідерів
51. Стили керівництва
52. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва
53. Сутність і види конфліктів в організації
54. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні
55. Усвідомлення та діагностика конфлікту
56. Принципи і методи подолання конфліктів в управлінні
57. Видова класифікація ефективності організації
58. Особливості оцінки різновидів ефективності менеджменту в організації
59. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті
60. Культура менеджменту

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені силабусом навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з

освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач освіти володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією : навч. посіб. Київ : ФОРМ Ямчинський О. В., 2021. 464 с.

2. Буняк Н. М. Менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі України, 2023. 140 с.

3. Буняк Н. М. Особливості адаптивного управління підприємством в умовах кризових явищ. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип.2 (28). 2022. С. 56-61. URL: http://www.psaе-jrnl.nau.in.ua/journal/2_88_2022_ukr/9.pdf

4. Буняк Н. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 260 с.

5. Буняк Н. М., Ващук Т. П. Особливості стратегічного управління закладами охорони здоров'я. *Бізнес-навігатор*. 2022. №2(69). С. 67-71. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2022/69_2022/11.pdf

6. Друкер П. Виклики для менеджменту ХХІ століття. Київ : КМ-Букс. 2020. 240 с.

7. Менеджмент : навч. посіб. / [уклад.: Л. В. Шинкарук, Т. Л. Мостенська, Т. О. Власенко]. Київ : Кондор, 2021. 220 с.

8. Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. Менеджмент : навч. посіб. для здобув. вищ. освіти. Львів : Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 356 с.

9. Wiśniewski M. Methodology of situational management of critical infrastructure security. *Foundations of Management*. 2020. Vol. 12, pp. 43-60.

Інтернет-ресурси

1. Інформаційні ресурси у цифровому репозитарії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua>

2. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>.